

„Dopalacze” – niebezpieczeństwo XXI w. Co zrobić, gdy pojawi się problem?

Opracowanie: Wojewódzka Stacja Sanitarno-Epidemiologiczna w Opolu, 2024 r.

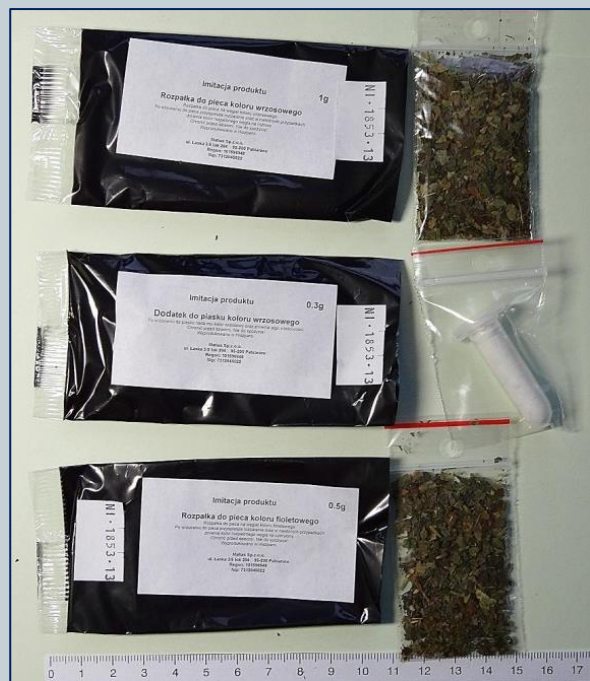
Co to są „dopalacze”?

- „Dopalacze” to potoczna nazwa **środków zastępczych** lub **nowych substancji psychoaktywnych**, czyli produktów zawierających substancje (pochodzenia naturalnego lub syntetycznego) o działaniu na ośrodkowy układ nerwowy, które mogą być użyte w takich samych celach jak środki odurzające lub substancje psychotropowe.

Czy „dopalacze” są produktami naturalnymi? Czy są bezpieczne?

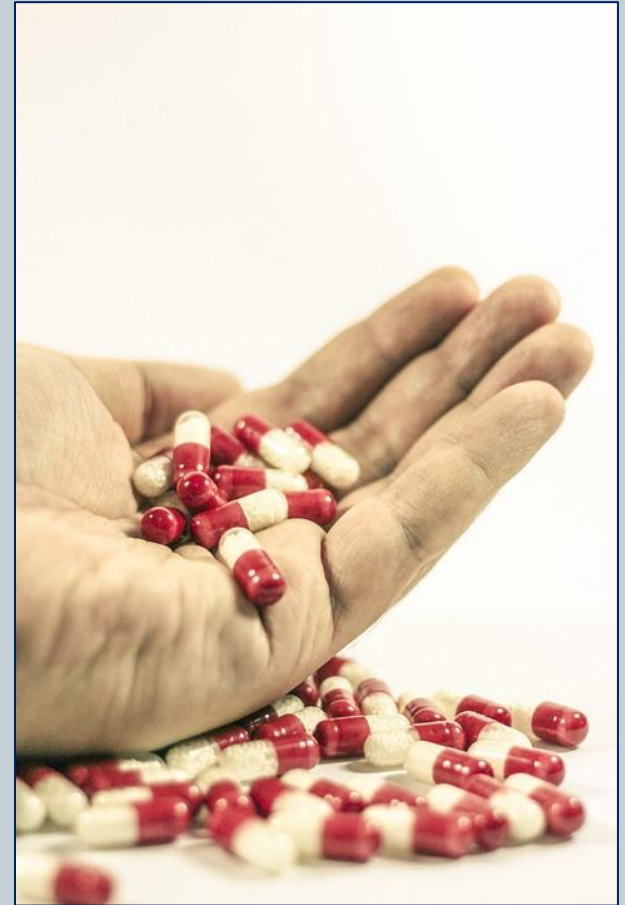

- **Nie**, to produkty zawierające substancje chemiczne, działające psychoaktywnie na ośrodkowy układ nerwowy. **„Dopalacze” to groźne narkotyki!** Po euforii szybko następuje „zejście” mogące objawić się wyczerpaniem, zaburzeniami rytmu serca, nudnościami, niepokojem, stanami lękowymi. Nigdy nie ma pewności czy zażycie „dopalacza” nie skończy się śmiercią.

Czy „dopalacze” uzależniają ?

- **Tak.** Czasami wystarczy spróbować jeden, dwa razy, a zawartość „dopalacza” może spowodować nieodwracalne zmiany w układzie nerwowym człowieka i prowadzić do uzależnienia. Niektóre nowe substancje mogą mieć działanie silniejsze niż tradycyjne narkotyki. Osoby uzależnione od „dopalaczy” mogą doświadczać głodu substancji, a zaprzestanie ich używania zazwyczaj jest bardzo trudne.

Jak pomóc osobie znajdującej się pod wpływem „dopalaczy”?

- Wezwać pomoc medyczną. Jeżeli nastąpiła utrata przytomności, zaburzenia świadomości, zatrzymanie oddechu lub nadmierne pobudzenie natychmiast dzwonić na pogotowie pod numer **112** lub **999**.
- Jeśli to możliwe zachować opakowanie po „dopalaczu” w celu ułatwienia akcji ratowniczej.
- Nie używać żadnych leków do czasu przybycia lekarza/ratownika medycznego.

Co zrobić, gdy istnieje podejrzenie, że w punkcie handlowo-usługowym sprzedawane są „dopalacze”?

- Zgłosić fakt prowadzenia nielegalnej działalności do najbliższej jednostki Policji lub pod numer alarmowy 997.

- Informacje na temat podejrzanego lokalu można również zgłosić do właściwej miejscowo Powiatowej Stacji Sanitarno-Epidemiologicznej.

Co zrobić w przypadku znalezienia strony internetowej oferującej „dopalacze”?

- Uprawnienia do kontroli zawartości stron internetowych posiadają wyłącznie organy ścigania, dlatego informację na temat podejrzanego adresu www należy zgłosić do najbliższej jednostki Policji.
- Jeśli będzie to możliwe witryna zostanie zablokowana.

Znalazłam w domu/szkole/pokoju kolonijnym woreczek z dziwną zawartością. Co z tym zrobić?

- Wariant 1: wezwanie policji, jeśli są ku temu przesłanki.
- Wariant 2: zbadanie podejrzanej substancji na własny koszt.

Gdzie mogę sprawdzić, czy to jest „dopalacz”?

- W laboratoriach wskazanych w *Rozporządzeniu Ministra Zdrowia z dnia 27 listopada 2015 r. w sprawie wykazu podmiotów uprawnionych do przeprowadzania badań mających na celu ustalenie, czy dany produkt jest środkiem zastępczym lub nową substancją psychoaktywną.*
- Koszt badań – ok. 250-650 zł.

Co grozi za sprzedaż „dopalaczy”?

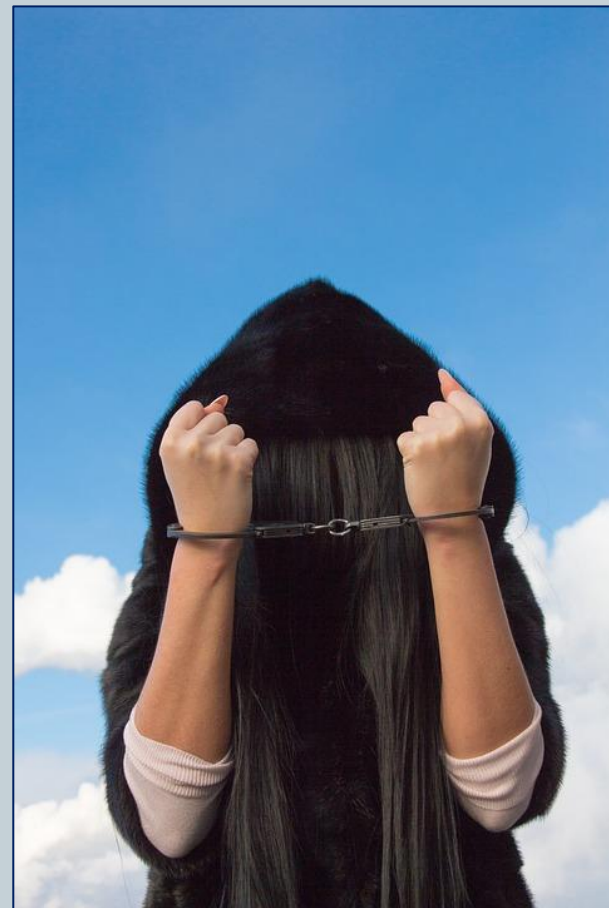
- Od 21 sierpnia 2018 r. na mocy nowelizacji *Ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii* **nowe substancje psychoaktywne** – zaliczane do grupy tzw. „dopalaczy”, zostały objęte **postępowaniem karnym**. W zależności od klasyfikacji czynu zabronionego (np. posiadanie, udzielanie, wprowadzanie do obrotu) oraz rodzaju substancji osoba za to odpowiedzialna podlega **grzywnie, karze ograniczenia wolności albo karze pozbawienia wolności nawet do 12 lat!**
- W przypadku wprowadzania do obrotu lub wytwarzania **środków zastępczych** (niebezpiecznych substancji, które nie są kontrolowane ww. Ustawą) przewidziano **karę pieniężną** w wysokości od **20 000** do **1 000 000 zł.**

Jak pomóc osobie, która bierze „dopalacze”?

- Osobie uzależnionej od „dopalaczy”, może pomóc tylko specjalista zajmujący się leczeniem uzależnień. Rodzina i przyjaciele mogą wspierać chorego. Jeśli problem ten pojawił się w czyimś otoczeniu pierwszą rzeczą, jaką należy zrobić, jest przekonanie chorego, żeby zwrócił się po pomoc do specjalisty. Niestety osoba uzależniona jest w stanie wciągnąć w nałóg swoich bliskich/znajomych.

Gdzie mogę się zgłosić jeśli ja bądź ktoś z moich bliskich jest uzależniony od „dopalaczy”?

Należy zgłosić się do najbliższej poradni leczenia uzależnień. Baza takich placówek jest dostępna m. in. na stronach internetowych:

- www.kcpu.gov.pl
- www.narkomania.org.pl
- www.narkotyki.pl

Kto może się zgłaszać na terapię? Czy zgłoszenia mogą dokonać osoby bliskie, bądź rodzina?

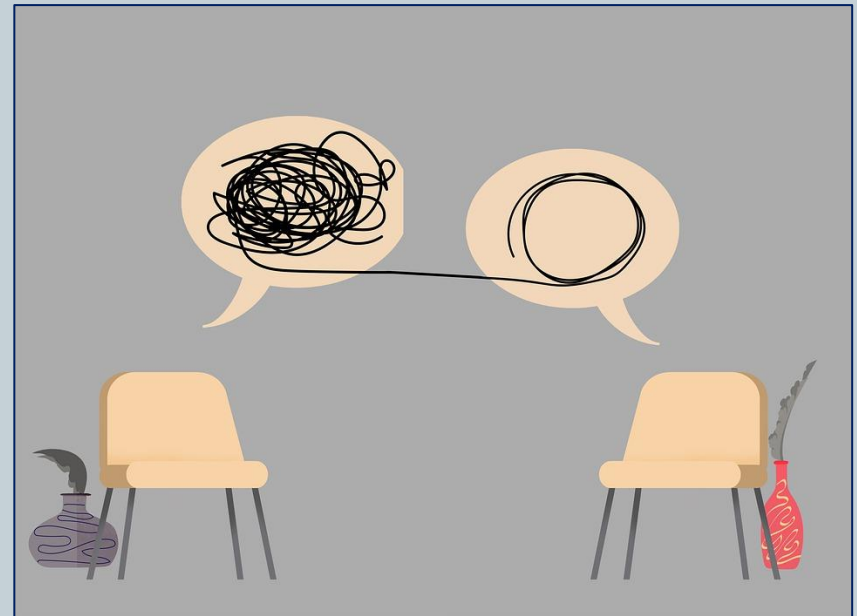
- **Osoba uzależniona, która chce się leczyć!!!**
- Rodzina może uczestniczyć w terapii współuzależnienia.

Jak praktycznie wygląda zgłoszenie się na terapię?

- Znalezienie placówki/ ośrodka/terapeuty – możliwość bezpłatnego leczenia.
- Umówienie się na wizytę.
- Postępowanie zgodnie z poleceniami terapeuty.

Jak wygląda sama terapia? Czy pacjenci są hospitalizowani?

- Leczenie może mieć formę stacjonarną (np. ośrodek MONAR) lub ambulatoryjną. Przed poddaniem terapii może być wymagane odtrucie pacjenta w szpitalu.
- Średnio terapia trwa nie krócej niż 18 m-cy i nie dłużej niż 24 m-ce.

STOP DOPALACZOM!

**Po zażyciu dopalaczy
grożą Ci: problemy z prawem,
choroby psychiczne, a nawet śmierć!**

**DOPALACZE
TO
ŚMIERĆ**

OFIARY DOPALACZY
Karwł 25 lata († 2014), Góralisk
Grzegorz 24 lata († 2014), Góralisk
Paweł 29 lat († 2014), Kalisz
Damian 16 lat († 2013), Rybnik
Yannick 20 lat († 2014), Jarocin
Janusz 23 lata († 2014), Katowice
Mikołaj 17 lat († 2014), Olkusz
Aida - zdiagnozowana psychiczka (2014), Elbląg
Mikołaj 22 lata († 2013), Krosno
Aleksander 19 lat - skazany za zabójstwo (2014), Szepietów
oszcz i mil...

**NIE BĄDŹ KOLEJNĄ OFIARĄ
NIE DAJ SIĘ ZABIĆ**